

Οδηγίες για τις σχολικές εκδρομές και τα σχολικά ταξίδια που οργανώνονται από τα νηπιαγωγεία και τα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης των Ευρωπαϊκών Σχολείων

Ανώτατο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Σχολείων

Σύνοδος της 22ας & 23ης Μαΐου 2002 στη Νίκαια

Εισαγωγή

Το παρόν έγγραφο καθώς και προηγούμενα σχέδιά του έχουν συζητηθεί από το Συμβούλιο Επιθεωρητών και από την Παιδαγωγική Επιτροπή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η Παιδαγωγική Επιτροπή και το Συμβούλιο Επιθεωρητών έδωσαν την έγκρισή τους κατά τη σύνοδό τους το Μάρτιο.

Το Ανώτατο Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει το έγγραφο για άμεση εφαρμογή.

1.0 Ορισμός των σχολικών εκδρομών και ταξιδίων

- 1.1 Οι σχολικές εκδρομές και τα σχολικά ταξίδια έχουν ειδική εκπαιδευτική, διδακτική και κοινωνική αξία. Αποτελούν σχολικές δραστηριότητες. Πρέπει λοιπόν να έχουν σαφή σχέση με τους κοινωνικούς, παιδαγωγικούς και/ή διδακτικούς στόχους της εκπαίδευσης και να γίνεται προετοιμασία και εκμετάλλευσή τους κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων της τάξης. Στο μέτρο του δυνατού πρέπει να έχουν ευρωπαϊκό χαρακτήρα και να οργανώνονται διαμέσου των διαφόρων γλωσσικών τμημάτων του σχολείου.
- 1.2 Η μέγιστη διάρκεια μιας εκδρομής είναι μία ημέρα.
- 1.3 Τα σχολικά ταξίδια περιλαμβάνουν εκπαιδευτικά σχέδια, αθλητικές διαμονές, εκπαιδευτικά ταξίδια και ανταλλαγές μεταξύ σχολείων.

2.0 Οργάνωση

- 2.1 Τα Σχολεία έχουν την αποκλειστική ευθύνη για την οργάνωση των σχολικών εκδρομών και ταξιδίων.
- 2.2 Για τις εκδρομές, η διεύθυνση δίνει τη συμφωνία της στην πρόταση του διδάσκοντα. Για λόγους προετοιμασίας είναι αναγκαίο:
 - να εξετάζονται οι νομικοί κανόνες για την οργάνωση σχολικών εκδρομών.
 - να ενημερώνονται εκ των προτέρων οι γονείς.
- 2.3 Αφού ζητηθεί η γνώμη της Επιτροπής Παιδείας, η διεύθυνση αποφασίζει τις ρυθμίσεις σχετικά με τα σχολικά ταξίδια. Στο προπαρασκευαστικό σχέδιο για την οργάνωση ενός ταξιδιού, είναι αναγκαίο:
 - να ορίζεται ένας συντονιστής για κάθε εκπαιδευτικό ταξίδι.
 - να γίνεται διερεύνηση των νομικών κανόνων για την οργάνωση σχολικών ταξιδίων στη φιλοξενούσα χώρα.
 - να πραγματοποιούνται συνεδριάσεις μεταξύ των διδασκόντων και του συντονιστή.
 - να γίνεται προηγουμένως επίσκεψη στην επιλεγείσα τοποθεσία.
 - να ενημερώνονται εκ των προτέρων οι γονείς.
 - να προβλέπεται ένα λεπτομερές χρονοδιάγραμμα ανά ημέρα.

Δεν θα πρέπει να αποκλείεται η συμμετοχή μαθητών σε ταξίδια για οικονομικούς λόγους.

Για τις αναχωρήσεις και τις επιστροφές, μπορούν να χρησιμοποιούνται τα Σαββατοκύριακα.

-
- 2.4 Οι οικογένειες θα πρέπει να προειδοποιούνται αρκετά ενωρίς για να μπορούν να αντιμετωπίζουν τα προβλεπόμενα έξοδα. Σε ό,τι αφορά την πληρωμή για συμμετοχή σε εκπαιδευτικό ταξίδι, το Σχολείο φροντίζει να ειδοποιούνται οι γονείς πολύ καιρό εκ των προτέρων και ζητά να πραγματοποιήσουν αυτή την πληρωμή πριν την αναχώρηση.
- 2.5 Για τα εκπαιδευτικά ταξίδια, οι συμβάσεις, για παράδειγμα, με τις μεταφορικές εταιρίες και τις εταιρίες στέγασης καταρτίζονται στο όνομα του Σχολείου.
- 2.6 Είναι επιθυμητό το λογιστήριο του Σχολείου να διαχειρίζεται τους λογαριασμούς των εκπαιδευτικών ταξιδίων.
- 2.7 Για τον αριθμό και την κατανομή των εκδρομών και ταξιδίων, είναι επιθυμητό να τηρούνται οι κατωτέρω συστάσεις:
- Ο αριθμός των εκδρομών δεν είναι περιορισμένος διότι αυτές έχουν σχέση με τη ζωή της τάξης και/ή το πρόγραμμα.
 - Το σύνολο των ταξιδίων θα πρέπει να διαρκούν το πολύ:
 - 10 σχολικές ημέρες στο νηπιαγωγείο και στα έτη 1ο και 2ο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - 20 σχολικές ημέρες στα έτη 3ο, 4ο και 5ο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
 - Οι εκδρομές και τα ταξίδια θα πρέπει να κατανέμονται ομοιόμορφα στο έτος, λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό του σχολικού έτους.
 - Οι σχολικές εκδρομές και τα σχολικά ταξίδια θα πρέπει, όσο είναι δυνατό, να μην διασπών την οργάνωση των μαθημάτων που παρέχονται στο σχολείο.

3.0 Ευθύνη για τα σχολικά ταξίδια

- 3.1 Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ εγκρίνει το ταξίδι, φροντίζει για τη συμμόρφωση προς τους παιδαγωγικούς στόχους και εξασφαλίζει ότι η γενική οργάνωση και η χρηματοδότηση παρουσιάζουν όλες τις αναγκαίες εγγυήσεις.
- 3.2 Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ που ορίζεται για κάθε σχολικό ταξίδι είναι υπεύθυνος για τις προετοιμασίες καθώς και κατά τη διάρκεια του ίδιου του ταξιδιού.
- 3.3 Ο ΔΙΔΑΣΚΩΝ εφαρμόζει την παιδαγωγική του σχεδίου, επιβλέπει την ομάδα της οποίας έχει την ευθύνη και αναλαμβάνει να ακολουθήσει τις διαδικασίες που ορίζονται από το Σχολείο.
- 3.4 ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ οφείλουν να ενημερώνουν το Σχολείο πριν από την αναχώρηση για ενδεχόμενα προβλήματα υγείας του παιδιού τους.

Δίνουν τη συμφωνία τους εγγράφως:

- για τη συμμετοχή του παιδιού τους στο ταξίδι.
- για την πληρωμή των εξόδων του ταξιδιού.
- για την αποδοχή από το παιδί τους των κανόνων που ορίζονται από το Σχολείο.

- για την ιατρική θεραπεία.
- για την ιατρική επέμβαση σε επείγουσα περίπτωση.

4.0 Συμμετοχή των διδασκόντων

- 4.1 Αν και εξ ορισμού προαιρετική, η συμμετοχή στις σχολικές εκδρομές και στα σχολικά ταξίδια αποτελεί μέρος των επίσημων καταστατικών καθηκόντων των διδασκόντων. Η διεύθυνση εγκρίνει τη μετακίνηση για υπηρεσιακούς λόγους των ενδιαφερόμενων διδασκόντων. Οφείλει επίσης να δίνει την έγκρισή της για τη συμμετοχή κάθε άλλου ενήλικου προσώπου που βοηθά τον διδάσκοντα (συνάδελφος, γονέας, ομαδάρχης,.. κ.λ.π.).
- 4.2 Κατά τη διάρκεια των σχολικών εκδρομών και ταξιδίων, οι μαθητές, οι διδάσκοντες και οι άλλοι ενήλικοι συνοδοί καλύπτονται από την ασφάλεια αστικής ευθύνης του Σχολείου. Καμία ασφάλεια δεν καλύπτει την ποινική ευθύνη. Σε περίπτωση που υπάρξει ποινική ευθύνη ενήλικου συνοδού, το Σχολείο αναλαμβάνει τα έξοδα νομικής συνδρομής εφόσον η διαπραχθείσα πράξη δεν ζημιώνει το Σχολείο.

5.0 Συμμετοχή των μαθητών

- 5.1 Οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να συμμετέχουν στις σχολικές εκδρομές και στα σχολικά ταξίδια. Είναι δυνατή η απαλλαγή σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.
- 5.2 Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του ταξιδιού θα καταβάλλεται προσπάθεια να λαμβάνονται υπόψη οι δυσκολίες που θα μπορούσαν να συναντήσουν οι μαθητές με ειδικές ανάγκες.
- 5.3 Οι μαθητές στους οποίους δίνεται ειδική άδεια να μην συμμετάσχουν σε σχολικό ταξίδι οφείλουν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα σε άλλες τάξεις.
- 5.4 Ο αποκλεισμός από τη συμμετοχή είναι δυνατός σε περίπτωση ιατρικού κινδύνου μετά από γνωμάτευση του σχολίατρου. Σε περίπτωση που ένας μαθητής θα είχε προβληματική συμπεριφορά η οποία θα έθετε σε κίνδυνο τους συμμαθητές του ή θα έθετε σε κίνδυνο τον εαυτό του, η Διεύθυνση θα μπορεί να αποκλείει αυτόν τον μαθητή. Οι γονείς ή οι νόμιμοι κηδεμόνες θα ενημερώνονται έγκαιρα γι' αυτή την απόφαση.

6.0 Επιτήρηση, πειθαρχία και ασφάλεια

- 6.1 Η φύση και η κλίμακα της επιτήρησης οφείλουν να είναι ανάλογες με τη διάρκεια του ταξιδιού, την επί τόπου κατάσταση και τα ειδικά χαρακτηριστικά της ομάδας μαθητών (αριθμός μαθητών, ηλικία, γένος,

βαθμός ωριμότητας, ειδικές ανάγκες). Σε ό,τι αφορά τα σχολικά ταξίδια, το Σχολείο θα καταρτίζει λεπτομερές σχέδιο επιτήρησης.

Κανονικά ο αριθμός ενηλίκων συνοδών θα πρέπει να είναι ένας για κάθε δεκαπέντε μαθητές **αλλά** αυτός ο αριθμός μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τις παιδαγωγικές απαιτήσεις και τις νομικές διατάξεις της χώρας υποδοχής.

Οι διδάσκοντες και οι ενήλικοι συνοδοί οφείλουν να στεγάζονται στο ίδιο μέρος με τους μαθητές. Αν γίνονται ανταλλαγές μεταξύ σχολείων, η οικογένεια υποδοχής θα εξασφαλίζει την επιτήρηση.

- 6.2 Οι κανόνες πειθαρχίας που ισχύουν στα Ευρωπαϊκά Σχολεία συνεχίζουν βεβαίως να εφαρμόζονται καθ'όλη τη διάρκεια μιας σχολικής εκδρομής ή ενός σχολικού ταξιδιού. Πρέπει να υπενθυμίζεται στους μαθητές, πριν από την αναχώρηση, ότι προβάλλουν προς τα έξω την ίδια την εικόνα των Σχολείων και, συνεπώς, η συμπεριφορά τους οφείλει κατά μείζονα λόγο να είναι άμεμπτη.

Σε περίπτωση παράβασης αυτών των κανόνων, ο συντονιστής θα λαμβάνει κάθε μέτρο που κρίνει σκόπιμο, επιφυλασσόμενος του δικαιώματος να αποκλείσει έναν παιδί το οποίο, με τη συμπεριφορά του, μπορεί να κινδυνεύσει ή να θέσει σε κίνδυνο άλλους. Αν αποφασίσει, λόγω της εξαιρετικής σοβαρότητας του συμβάντος, να επιστρέψει ο μαθητής στο σπίτι του, αυτό μπορεί να γίνει μόνον υπό τον ρητό όρο ότι:

- θα έχει πληροφορήσει προηγουμένως το Σχολείο και την οικογένεια,
- θα φροντίσει να βοηθηθεί ο μαθητής από έναν δεόντως διαπιστευμένο ενήλικο συνοδό.

Εξυπακούεται ότι τα συμπληρωματικά έξοδα που συνεπάγεται μια τέτοια απόφαση θα επιβαρύνουν τις ενδιαφερόμενες οικογένειες.

- 6.3 Η μεταφορά των μαθητών με ιδιωτικό αυτοκίνητο αποκλείεται κατά κανόνα λόγω των συνεπαγόμενων κινδύνων. Μόνον η διεύθυνση μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, να χορηγήσει παρεκκλίσεις από αυτόν τον κανόνα. Σε αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται κατάλληλη ασφάλεια.

- 6.4 Οι δραστηριότητες που περικλείουν πιο υψηλό κίνδυνο ασφάλειας (κολύμβηση, μπάνιο, περίπατος σε υψηλές ορεινές περιοχές, σκι ή αθλήματα στο νερό, κλπ.) πρέπει να προετοιμάζονται επιμελώς. Είναι αναγκαίο να επιβεβαιώνεται με το κέντρο ο επαγγελματισμός του προσωπικού επίβλεψης των μαθητών που συμμετέχουν σε τέτοιες δραστηριότητες.

7.0 Ατυχήματα

- 7.1 Η ακολουθητέα διαδικασία σε περίπτωση ατυχήματος επιδέχεται τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- ο συντονιστής οφείλει να ενημερώσει το Σχολείο και την οικογένεια το συντομότερο δυνατό.
- αν ο μαθητής οφείλει να επιστρέψει στο σπίτι του, ο συντονιστής θα φροντίσει να τον συνοδεύσει ένα πρόσωπο δεόντως διαπιστευμένο.

- 7.2 Κατά κανόνα, τα ιατρικά έξοδα που προκύπτουν από ένα ατύχημα επιστρέφονται από τις Υπηρεσίες Υγείας (Ασφάλεια ασθένειας των γονέων,

των ενηλίκων συνοδών και των διδασκόντων - Σχολική ασφάλεια). Εντούτοις, μπορεί να αποδειχθεί συνετό, ανάλογα με τον προβλεπόμενο προορισμό, να συναφθεί συμπληρωματική ασφάλεια για την εν όλω ή εν μέρει κάλυψη των διατρεχομένων εξόδων. Τίποτε δεν εμποδίζει το Σχολείο να συνάψει αυτή την ασφάλεια προς όφελος των ενεχομένων μαθητών, διδασκόντων και ενηλίκων συνοδών.

8.0 Παιδαγωγικές έννοιες

- 8.1 Μετά από εκπαιδευτικά ταξίδια, θα υπάρχει παρουσίαση των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν με διάφορες μορφές (τετράδιο δραστηριοτήτων, πρακτικά, εμφάνιση διαφανειών, ταινίες βίντεο, κλπ.).

Μετά από κάθε εκπαιδευτικό ταξίδι, θα γίνεται αξιολόγηση στους κόλπους της παιδαγωγικής ομάδας.